

ग्रामीण कृषी मौसम सेवा
भारत मौसम विभाग
सुविड फाउंडेशन, रिसोड
वाशिम

हवामानावर आधारित कृषि सल्ला

दिनांक : 28-03-2025

वाँशिम(महाराष्ट्र) साठी हवामान पूर्वानुमान - वर जारी :2025-03-28 (पुढील पाच दिवसांसाठी सकाळी ८:३० वाजेपर्यंत वैध)

हवामान घटक	2025-03-29	2025-03-30	2025-03-31	2025-04-01	2025-04-02
पर्जन्यमान (मिमी)	0.0	0.0	0.0	0.0	8.9
कमाल तापमान (अं.से)	38.3	38.7	38.8	37.9	36.9
किमान तापमान (अं.से)	25.3	26.4	27.4	28.4	29.2
सकाळची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	46	40	50	57	75
दुपारची सापेक्ष आर्द्रता (टक्के)	29	24	35	37	48
वाऱ्याचा वेग(किमी/तास)	16	14	14	9	14
वाऱ्याची दिशा(अंश)	340	90	180	320	270
मेघाच्छादन (ऑक्टा)	0	0	3	2	2
चेतावणी	कोई चेतावनी नहीं	कोई चेतावनी नहीं	कोई चेतावनी नहीं	कोई चेतावनी नहीं	कोई चेतावनी नहीं

भविष्यवाणी सारांश:

• वाशीम जिल्ह्यात भारतीय हवामान विभाग, प्रादेशिक हवामान केंद्र नागपूरच्या जिल्हास्तरीय मूल्यवर्धित अंदाजानुसार पुढील ५ पुढील आकाश निरभ्र ते अंशिक ढगाळ राहून दिनांक २९ मार्च ते १ एप्रिल २०२५ पर्यंत वातावरण कोरडे राहून दिनांक ०२ एप्रिल २०२५ रोजी तुरळक ठिकाणी खूप हलका ते हलका पाऊस पडण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे. •पुढील ५ दिवसा दरम्यान कमाल तापमान ३६.९ ते ३८.८ अंश सेल्सिअस तर किमान तापमान २५.३ ते २९.२ अंश सेल्सिअस राहण्याची शक्यता वर्तविण्यात आली आहे.

हवामान चेतावणी (पुढील दिवशी 08:30 IST पर्यंत वैध):

ईशारा नाही

हवामान चेतावण्यांचे कृषीवरील संभाव्य प्रभाव आणि संबंधित एग्रोमेट सल्ले:

काही नाही

कृषि सल्ला:

•ओलीत करताना शक्यतो सूक्ष्म सिंचन पद्धतीने (ठिबक / तुषार सिंचन) ओलीत करावे, जेणेकरून पाण्याचा अपव्यय टाळता येणे शक्य होईल. •रब्बी हंगामातील पिकांच्या कापणी/काढणीनंतर लगेच शेत नांगरून घ्यावे जेणेकरून मातीतील किडींच्या अवस्था नष्ट होण्यास मदत होईल व मातीद्वारे प्रसार होणाऱ्या रोगांचा प्रतिबंध करता

येईल. तसेच जमिनीची खोल नांगरणी केल्यास जमिनीत पाणी खोलवर जिरते व त्यामुळे जमिनीतील ओल टिकून राहते. • ओलीत सकाळी किंवा संध्याकाळी शक्यतो तुषार सिंचनाने करावे.

संक्षिप्त संदेश सल्ला:

•कोरडे हवामान व तापमानाचा अंदाज लक्षात घेता फळबागा, भाजीपाला व उन्हाळी पिकांना गरजेनुसार ओलीत करावे.

पिक निहाय सल्ला:

पिक	पिक निहाय सल्ला
तीळ	•जमिनीच्या मगदुरा प्रमाणे तीळ पिकाला ओलीत करावे तसेच ओलीत करतांना पिकात पाणी साचून राहणार नाही याची दक्षता घ्यावी. •उन्हाळी तीळ पिकास आवश्यकतेनुसार २ ते ३ कोळपण्या/निंदन/खुरपण्या देऊन तिळाचे पिक एक महिन्याचे होईपर्यंत तणमुक्त ठेवावे. •तीळ पिकावरील तुडतुडे आणि पाने गुंडाळणारी अळीच्या व्यवस्थापणासाठी क्नीनॉलफॉस २५ टक्के प्रवाही २० मि.ली.प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
मुग	•लवकर पेरणी केलेल्या उन्हाळी मुग पिकात आवश्यकते नुसार २-३ कोळपण्या/खुरपण्या देऊन व निंदन करून शेत स्वच्छ ठेवावे. •लवकर पेरणी केलेल्या उन्हाळी मुग पिकास गरजेनुसार ओलीत करावे.
भुईमूग	•उन्हाळी भुईमूग पिकावर रस शोषण करणाऱ्या किडीच्या नियंत्रणाकरीता इमीडाक्लोप्रिड १७.८ टक्के एस.एल.२.५ मिली किंवा क्नीनॉलफॉस २५ टक्के इसी १४ मिली यापैकी कोणत्याही एका कीटकनाशकाची १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. •उन्हाळी भुईमूग पिकावरील तांबेरा व टिक्का या रोगाचे व्यवस्थापन करण्यास टेबुकोनोझोल २५ टक्के डब्लू.जी ५००-७५० ग्रॅम प्रती हेक्टेरी ५०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. •वाणापरत्वे शेवटच्या डवरणी वेळी पिकास मातीची भर द्यावी किंवा ८ ते ९ आठवड्यांचे पिक झाले कि पिकावर ड्रम फिरवावा. आर्या सुठल्यानंतर आंतरमशागत करू नये. •भुईमुग पिकला आर्या तयार होण्याची अवस्था ते शेंगा भरण्याच्या अवस्थेमध्ये पाण्याचा ताण पडणार नाही याची काळजी घ्यावी. • शक्य असल्यास ओलीत करण्याकरिता तुषार सिंचन पद्धतीचावापर करावा.

फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला:

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
हळद	• पावसाचा अंदाज लक्षात घेता, हळद पिकाची काढणी करून शिजवल्यानंतर (Boiling) उघड्या जागेत वाळवायला न ठेवता शेड मध्ये वाळवावी. • शेडची व्यवस्था नसल्यास, मोकळ्या जागी ठेवलेला शेतमाल झाकण्यासाठी ताडपत्री किंवा प्लास्टिक शिट ची व्यवस्था करावी.
टरबूज	तापमानातील वाढ व पिकाची गरज लक्षात घेतादर ६ ते ८ दिवसांनी ओलीत करावे.जमिनीचा मगदूर व पिकाची गरज यानुसार दोन ओलीतातील अंतर कमी जास्त करावे. •फळ धारणा झाल्यावर वेलीवरील फळे हि गवत किंवा पालापाचोळ्याच्या सहाय्याने एकून टाकावी.
संत्रा	• बाजारायोग्य फळांची काढणी करून विक्री करावी. •मार्च महिन्यात तापमान वाढ झाल्यामुळे १-४, ५-७, ८ वर्षे आणि त्यावरील वयाच्या झाडांना दररोज अनुक्रमे १२-५३, ७८- १२७ आणि १४५-१८० लिटर पाणी ठिबक सिंचन पद्धतीद्वारे द्यावे. दुहेरी आळे पद्धत अवलंब करावा आणि बगीच्यास ७ ते १० दिवसांच्या अंतराने ओलीत करावे. झाडांच्या आळ्यांमध्ये आच्छादनाचा वापर करावा. • ब्रशच्या सहाय्याने झाडाच्या खोडावर ६० सेमी उंचीपर्यंत बोर्डो पेस्ट लावावी. •सिटस सिला आणि पाने गुंडाळणाऱ्या अळी या किडीचा प्रादुर्भाव झाल्यास, डायमेटोएट १.५ मिली किंवा इमिडाक्लोप्रिड ०.५ मिली किंवा क्निनालफॉस २ मिली किंवा थायमेटोक्साम ०.३ ग्रॅम प्रती एक लिटर पाणी या प्रमाणात मिसळून फवारणी करावी. १५ दिवसांच्या अंतराने पुन्हा फवारणी करा. •फळातील रस शोषणाऱ्या पतंग या किडीचा प्रादुर्भाव झाल्यास, क्निनालफॉस २ मिली किंवा फेनव्हॅलेरेट १ मिली प्रती एक लिटर याप्रमाणात मिसळून पाण्यात फवारणी करावी. १५ दिवसांनी पुन्हा फवारणी करावी. •आंबिया बहरातील फळगळ रोखण्यासाठी २, ४- डी, १.५ ग्रॅम आणि १ किलो युरिया १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. तापमानात ३५ ते ४० अंश सेल्सिअस वाढ झाल्यास २, ४-डी १.५ ग्रॅम आणि पोटॅशियम नायट्रेट १ किलो १०० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
वांगे	•भाजीपाला पिकास गरजेनुसार पाणी व्यवस्थापन करावे. • वांगी या भाजीपाला पिकात फळे पोखरणाऱ्या अळीच्या व्यवस्थापनाकरिता एकरी -६ कामगंधसापळे लावावेत. फळे पोखरणाऱ्या अळ्यानि आर्थिक नुकसानीची पातळी गाठल्यास स्पिनोसाड ३ मिली प्रती१० लिटर पाण्यात मिसळून

फळे आणि भाजीपाला पिक	फळे आणि भाजीपाला पिक निहाय सल्ला
	फवारणी रावी. फवारणी स्वच्छ वातावरण व हवा कमी असतान करावी. • वांगी पिकातील शेडे अळीच्या व्यवस्थापनासाठी सायपरमेथ्रीन २५० % ई.सी. ३० मीली१० लीटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. वांगी पिकावरील पानावरील ठिपके आणि फळसड यारोगाच्या व्यवस्थापनासाठी मॅन्कोझेब ७५ डब्ल्यू. पी. २५ ग्रॅम किंवा कार्बनडेन्झीम ५० डब्ल्यू. पी. १० ग्रॅम यापैकी एका बुरशीनाशकाची प्रती१० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
मिरची	• मिरची पिकात रस शोषण करणाऱ्या किडींच्या प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास त्याच्या व्यवस्थापनासाठी पायरीप्रॉक्सीफेन १० टक्के ईसी ४ मीली किंवा फेनप्रोपाथ्रीन १० टक्के ईसी ४ मीली प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. • मिरची लागवड करून एक महिना पूर्ण झालेल्या उत्पादकांनी मिरची पिकाला ३७.५ किलो नत्र प्रतीहेक्टरी द्यावे. • फुलांची गळ कमी करण्यासाठी प्लॅनोफिक्स ५ मि.ली., ९ लिटर पाण्यात मिसळून मिरचीलागवडीनंतर ५० व ७० दिवसांनी फवारणी करावी. • मिरचीवरील फुलकिडीच्या व्यवस्थापनासाठी निळे चिकट सापळे लावावेत. आर्थिक नुकसान पातळी ओलांडल्यास इमामेक्टीन बेंझोएट एस.जी. @ ४ ग्रॅम प्रती १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.
भेंडी	• उन्हाळी भेंडी पिकावर तुडतुडे व मावा रसशोषक किडींचा प्रादुर्भाव दिसून येण्याची शक्यता असल्याने रसशोषक किडींच्या व्यवस्थापनासाठी पिकामध्ये पिवळे चिकट सापळे लावावेत. प्रादुर्भाव दिसून येत असल्यास नियंत्रणासाठी डायमेथोएट ३० टक्के प्रवाही १५ मि.ली. किंवा लॅम्बडा सायहॅलोथ्रीन ५ टक्के प्रवाही ६ मि. ली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी.

पशुधन विषयक निहाय सल्ला:

पशुधन विषयक	पशुधन विषयक निहाय सल्ला
गाय	• पशुधनाचे उष्णतेपासून संरक्षण करण्यासाठी पशुधनाचे छत गवताने झाकलेले असावे. • जर पत्रे सिमेंट किंवा पत्र्याची असेल तर त्याला पांढरा रंग द्यावा शेडखालील तापमान कमी करण्यासाठी किंवा राखण्यासाठी याची मदत होईल. • आपल्या पशुंना उन्हामध्ये बांधू नका (निदान तिव्र उन्हाच्या कालावधीमध्ये त्यांना झाडाखाली/सावलीमध्ये किंवा शेड/गोठ्यामध्ये बांधणे चांगले). पशुंना शक्यतो थंड/स्वच्छ/मुबलक पाणी दोन-तिन वेळेस पाजावे. पाण्यामुळे पशुंच्या शरीरातील पाण्याचे प्रमाण कमी (डीहायड्रोजन) होणार नाही.

कुकुटपालन विषयक निहाय सल्ला:

कुकुटपालन विषयक	कुकुटपालन विषयक निहाय सल्ला
पक्षी	• तापमान वाढण्याची शक्यता असल्याने कुकुटपालन शेडमध्ये पक्ष्यांसाठी पिण्याच्या पाण्याच्या भांड्यांची संख्या वाढवावी. स्वच्छ व मुबलक प्रमाणात पाण्याची व्यवस्था करावी. तसेच खाद्य सकाळी किंवा संध्याकाळच्या वेळेस द्यावे. • पोल्ट्रीमधील पक्षांचे वाढणाऱ्या तापमानापासून संरक्षणासाठी पोल्ट्रीच्या बाजूने बारदाणे लावावेत व त्यावर वारंवार पाणी शिंपडावे जेणेकरून आतील तापमान कमी राहण्यास मदत होईल. तसेच पोल्ट्रीमध्ये हवा खेळती राहिल याची काळजी घ्यावी.

इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला:

इतर (माती / जमीन तयार करणे)	इतर (माती / जमीन तयार करणे) निहाय सल्ला
सामान्य सल्ला	• रब्बी हंगामातील पिकांच्या कापणी/काढणीनंतर लगेच शेत नांगरून घ्यावे जेणेकरून मातीतील किडींच्या अवस्था व मातीद्वारे होणाऱ्या रोगांचा प्रतिबंध होण्यास मदत होईल. जमिनीची खोल नांगरणी केल्यास जमिनीत पाणी खोलवर जिरते व त्यामुळे जमिनीतील ओल टिकून राहते.
सामान्य सल्ला	• हवामान आधारित कृषी सल्ला पत्रिकेमध्ये नमूद तारखांची वैधता हि नमूद तारखेच्या मागील दिवसाच्या सकाळी ०८:३० वाजेपासून नमूद तारखेच्या सकाळी ०८:३० वाजेपर्यंत असेल, याची नोंद घ्यावी.

हवामान चेतावण्यांचे संभाव्य प्रभाव (सामान्य):

काही नाही

परिणाम आधारित सल्ला (सामान्य):

काही नाही

Farmers are advised to download Unified Mausam and "Meghdoot" android application on mobile for Weather forecast and weather based Agromet Advisories and "Damini" android application for forecast of Thunderstorm and lightening.

Mausam MobileApp link: <https://play.google.com/store/apps/details/>

Meghdoot MobileApp link: <https://play.google.com/store/apps/details>

Damini MobileApp link : <https://play.google.com/store/apps/details>